

ALMAN FEDERAL MECLİSİNİN 'SOYKIRIM KARARI' HAKKINDA DEVAM EDEN SORULAR

AVİM

26 Mart 2018 tarihinde Ermenistan'ın Berlin Büyükelçiliğinin resmi Twitter hesabından paylaşılan haber ve fotoğrafta, elçilikte düzenlenen törenle Cem Özdemir'e Devlet Liyakat Nişanı takdim edildiği açıklanmıştır. Devlet Liyakat Nişanının layık görülme sebebi ise Yeşiller Partisinin eski Eş Başkanı Cem Özdemir'in, 1915 olaylarına ilişkin Ermeni iddialarını "soykırım" olarak niteleyen skandal karar tasarısının 2 Haziran 2016'da Alman Federal Meclisinde kabul edilmesi için yoğun çaba sarf etmesi olarak belirtilmiştir.[1] 2 Haziran 2016da tarihinde alınan bu kararın ardından Adalet ve Hukuk için Avrupa Ermeni Federasyonu (European Armenian Federation for Justice and Democracy) Başkanı Kaspar Karampetian, Cem Özdemire özellikle teşekkürlerini sunmuş, Ermeni Diasporasının bu karar için Cem Özdemire duyduğu minneti en başından göstermiştir.[2] Bugün bu nişanla Cem Özdemir ve Diaspora ilişkilerinin daha da yakın hale geldiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

2 Haziran 2016 tarihinde alınan bu kararı hatırlamak gerekirse, karar 1915 olaylarının soykırım olarak tanınmasını, bunun orta öğretim ve üniversite eğitiminde ders olarak okutulmasını, sivil toplum çalışmalarına ve yayın alanına yansıtılmasını içermektedir.[3] Fakat oylamanın hukuki şartlarının yerine getirilip getirilmemesiyle ilgili bir takım soru işaretleri mevcuttur. O dönemde Almanya Başbakanı Angela Merkel'in oylama sırasında parlamentoda olmamasının üstünde durulurken asıl önemli olan başka bir husus ne yazık ki tartışılmamış, üstünde durulmadan atlanmıştır. Bu hususta oylama esnasında mecliste kaç milletvekili bulunduğudur. Bilindiği üzere meclis tüzüklerinde de açıkça belirtilen asgari katılım sayısı/toplantı yeter sayısı bulunmaktadır. Ancak, hem Merkel'in kendi partisi Hristiyan Demokratlar (CDU) hem de koalisyon ortağı Sosyal Demokratlar (SPD) ile muhalefetteki Yeşiller'in desteklediği tasarının ezici bir çoğunlukla kabul edildiği üzerinde durmayı tercih etmiştir. Alman Federal Anayasası 42. Maddenin ikinci fıkrasında açıkça bu durum

"Bu Anayasada aksi hüküm bulunmadıkça, Federal Meclisin kararları verilen oyların çoğunluğu ile alınır. İçtüzük, Federal Meclis tarafından yapılacak oylamalar hakkında istisnalar öngörebilir."

şeklinde belirtilmektedir.[4]

Fakat bu hüküm kadar açıkça ortaya konamayan konu Almanya Federal Meclisinin bu

kararı alabilmek için mecliste kaç milletvekili bulunması gerektiği bilgisidir. Bu bilgi oylamanın meşruiyet kazanması açısından oldukça önemlidir. Alman Federal Meclisinin bir karar alabilmesi için Federal Meclis Tüzüğü'nün 45. maddesinin birinci fıkrası uyarınca aşağıdaki ibarede de görüleceği üzere,

Meclis üyelerinden yarısının toplantı salonunda bulunması durumunda, Federal Meclis yeterli bir çoğunluğa sahiptir."[\[5\]](#)

yüzde ellisinden (50 %)den fazla milletvekilinin mecliste bulunması gerekmektedir.[\[6\]](#)

2013 seçimlerinde 631 milletvekili parlamentoya seçilmiştir. Bu durumda milletvekili sayısı göz önüne alındığında yeter sayısının 316 olacağı hesaplanmaktadır. Diğer taraftan, Ermeni Soykırım kararının alındığı oturuma katılan milletvekili sayısı bilinmemektedir. Gayri resmi olarak, oturuma katılan milletvekili sayısının 200u aşmadığı bilgisine ulaşılmasına rağmen (ki bu milletvekili sayısının üçte birine tekabül etmektedir), konuyla ilgili resmi hiçbir açıklama yapılmamıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda ne Alman basınına ne de uluslararası basına yansımış bir rakama ulaşılammıştır. İki ülke ilişkilerini bu denli etkileyen bu kararlar ilgili bilgi karartması yapıldığı düşünülebilir.

Böylelikle Alman Federal Meclisi, kendi meclis tüzüğü'nü çiğnemiş duruma düşmektedir ve Almanya şayet kendisini bir hukuk devleti olarak tanımlamakta ise bu oturumda alınan karar geçersiz hükmündedir. Ne yazık ki bu konu bu zamana kadar tartışılmamıştır. Bu bilgiler ışığında söz konusu oturumun hukuksuzluğu ortaya çıkmaktadır. Tüzüğe aykırı bu kararın düzenleyicilerinden Cem Özdemir'in liyakat nişanına layık görülmesi karar ölçüsünde değerlendirilebilecektir. Liyakat konusu bir yana, Almanyanın kararın bağlayıcılığına ilişkin hukuksuzluğu araştırması doğal bir beklenti oluşturmaktadır.

[\[1\]](#) "Ermenistan'dan Cem Özdemir'e Liyakat Nişanı," *Anadolu Ajansı*, 9 Nisan 2018, <https://aa.com.tr/tr/dunya/ermenistandan-cem-ozdemire-liyakat-nisani/1098329>

[\[2\]](#) "German Bundestag Recognizes Armenian Genocide," *The Armenian Weekly*, June 5, 2016, <https://armenianweekly.com/2016/06/02/bundestag-recognizes-genocide/>

[\[3\]](#) Ceyda Nurtsch, "Alman Basınında 'soykırım' Oylaması: 'Ermeni Soykırımını Tüm Dünyayı İlgilendirir'," *BBC*, 3 Haziran 2016, http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/06/160603_almanya_basin_oylama

[\[4\]](#) *Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası*, PDF, <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80207000.pdf>

[5] Der Bundestag ist beschlußfähig, wenn mehr als die Hälfte seiner Mitglieder im Sitzungssaal anwesend ist.

[6] Geschäftsordnung Des Deutschen Bundestages Und Geschäftsordnung Des Vermittlungsausschusses, PDF, <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/10080000.pdf>

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "ALMAN FEDERAL MECLİSİNİN 'SOYKIRIM KARARI' HAKKINDA DEVAM EDEN SORULAR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2018 / 32. Nisan 11. Erişim Nisan 30, 2026. <https://avim.org.tr/tr/Yorum/ALMAN-FEDERAL-MECLISININ-SOYKIRIM-KARARI-HAKKINDA-DEVAM-EDEN-SORULAR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır